



## LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

Finansų ministerijai

2022-07-08 Nr. 01-02-

### **DĖL PAPILDOMO FINANSAVIMO VERTIMO IŠLAIDOMS SU UŽSIENIEČIŲ TEISINE PADĖTIMI SUSIJUSIOMS BYLOMS NAGRINĖTI 2022 METAMS**

Atsižvelgiant į dėl 2021 metų vasarą Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos pasienyje susiklosčiusią situaciją dėl sieną kertančių užsieniečių skaičiaus drastišką augimą, Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (toliau – ir Teismas) nuo 2021 m. rugpjūčio mėn. ženkliai padidėjo ir iki šiol išlieka didelis bylų, kuriose priimami sprendimai dėl tokių užsieniečių teisinės padėties, skaičius.

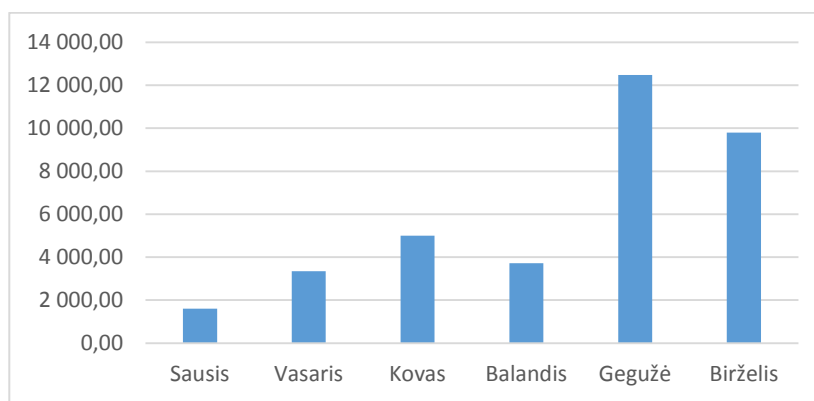
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatomis Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas kaip apeliacinės instancijos teismas nagrinėja dvi su užsieniečių teisine padėtimi susijusių bylų kategorijas, t. y. bylas pagal apeliacinius skundus dėl sprendimų taikyti užsieniečių sulaikymo ar alternatyvias sulaikymui priemones, kurias pirmąja instancija nagrinėja apylinkės teismai, taip pat bylas dėl administracinių apygardos teismų sprendimų dėl prieglobsčio (ne)suteikimo apskundimo.

Atsižvelgiant į galiojantį teisinį reguliavimą, bylos dėl prieglobsčio suteikimo privalo būti išnagrinėtos per 30 kalendorinių dienų nuo gavimo dienos. Jos nagrinėjamos rašytinio proceso tvarka, t. y. jų nagrinėjimui nereikalingos vertimo paslaugos. Bylos dėl užsieniečių sulaikymo ar alternatyvių priemonių taikymo privalo būti išnagrinėtos Teisme per 10 dienų nuo apeliacinio skundo gavimo dienos. Šios bylos privalo būti nagrinėjamos žodinio proceso tvarka, todėl kiekvienam posėdžiui reikalingos vertėjų paslaugos (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 9 straipsnio 2 dalis). Pažymėtina, kad kai kuriose bylose reikalingi du vertėjai: vienas – vertimui iš retos kalbos į anglų ir kitas – iš anglų į lietuvių kalbą. Sulaikymo ar alternatyvių priemonių taikymo bylų 2022 m. kovo mėnesį išnagrinėta 39, balandžio mėn. – 77, gegužės mėn. – 128, birželio mėn. – 157 bylos, liepos mėn. 7 dienos nagrinėjimui jau paskirtos 48 bylos.

Teismas 2021 m. lapkričio 5 d. raštu Nr. 01-02-190 kreipėsi į Teisėjų Tarybą ir Nacionalinę teismų administraciją su prašymu 2022 metams skirti papildomus finansinius išteklius Teismui siekiant užtikrinti ne tik su užsieniečių teisine padėtimi susijusių bylų operatyvų nagrinėjimą, taip vykdant Lietuvos Respublikos priimtus tarptautinius įsipareigojimus, bet ir kitų teisme nagrinėtinų bylų tolimesnį tolygų nagrinėjimą. Lėšų buvo prašoma priemonoms už padidėjusį darbo krūvį teisėjams ir teisėjams pagalbą teikiančiam personalui, t. y. teisininkams, posėdžių sekretorėms, bei vertimų išlaidoms su užsieniečių teisine padėtimi susijusiose bylose apmokėti. Teismui 2022 metams buvo skirtas papildomas tikslinis finansavimas: 267 tūkst. Eur darbo užmokesčiui ir priemonoms, 4 tūkst. Eur socialinio draudimo įmokoms bei 29 tūkst. Eur vertimo paslaugoms, tai sudarė tik 60,2 proc. prašyto finansavimo.

Paminėtina, kad 2021 metais liepos mėnesį Teismui buvo papildomai skirtas 17,5 tūkst. Eur tikslinis finansavimas padidėjusioms vertimo išlaidoms 2021 metais apmokėti, tačiau per 2021 m. antrąjį pusmetį teismas patyrė 27,5 tūkst. Eur sąnaudų vertimo paslaugų išlaidoms ir metų pabaigai liko skolingas 2,4 tūkst. Eur tiekėjams už teismo proceso vertimo išlaidas. Šis įsiskolinimas buvo apmokėtas iš 2022 m. skirto tikslinio finansavimo lėšų.

Išlaidos proceso vertimo išlaidoms bylose dėl užsieniečių sulaikymo ir alternatyvių priemonių taikymo už 2022 m. sausio – liepos mėn. (įskaitant sąskaitas faktūras gautas iki liepos 8 d.) laikotarpį sudaro 37 348,47 Eur, t. y. tikslinio finansavimo lėšos skirtos vertimams jau yra išnaudotos per pirmą metų pusmetį. Išlaidų dinamika 2022 m. sausio – birželio mėnesiais atspindi 1 paveikslė.



1 pav. Vertimo išlaidos, Eur

Remiantis LITEKO duomenimis, apylinkių teismuose nuo 2022 m. birželio 1 d. iki 2022 m. birželio 30 d. yra išnagrinėtos 485 bylos dėl užsieniečių sulaikymo ar alternatyvių priemonių taikymo, pagal ankstesnę statistiką vidutiniškai skundžiama apie 50-60 proc. sprendimų, tad prognozuojama, kad tokia dalis šiose bylose priimtų sprendimų bus apskūsta Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui ir visų šių bylų nagrinėjimui reikės vertimo paslaugų. Sprendimai šios kategorijos bylose apeliacine tvarka gali būti skundžiami Lietuvos vyriausiajam administraciniam

teismui per trisdešimt kalendorinių dienų nuo sprendimo paskelbimo. Be to, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir VSAT) 2022 metų birželio mėnesį pateikė Teismui grafiką dėl kreipimusi į apylinkės teismus dėl neteisėtai kirtusių sieną užsieniečių sulaikymo ar alternatyvių priemonių taikymo, pasibaigus Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties įstatymo 140<sup>8</sup> straipsnio 1 ir 7 dalyse numatytam 12 mėn. (6 mėn. + 6 mėn.) laikotarpiui, iš kurio matyti, kad 2022 m. birželio mėn. VSAT apylinkės teismams pateiks 220 teikimų, liepos mėn. – 546 teikimų, rugpjūčio mėn. – 295 teikimų. Taigi, Teismas 2022 m. liepos – spalio mėn. laikotarpiu planuoja gauti ir išnagrinėti apie 600 bylų dėl apylinkės teismų sprendimų dėl sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės taikymo, kuriose reikalingos vertėjų paslaugos. Vienos bylos nagrinėjimas vidutiniškai užtrunka apie vieną valandą. Vidutinė vienos valandos vertėjo kaina yra apie 75 Eur (arabų, kurdų kalbų vertėjai nuo 60 iki 85 Eur už valandą, retų kalbų vertėjai siekia ir iki 130 Eur už valandą). Taigi prognozuojamų 600 bylų išnagrinėjimui reikės apie 45 000 Eur išlaidų vertimo paslaugoms apmokėti. Be to, iki šiol dar vyksta administracinės ar teisminės procedūros dėl 1060 prieglobsčio prašytojų prašymų, kurioms pasibaigus bei suėjus įstatymo numatytiems terminams, taip pat teismine tvarka turės būti sprendžiami klausimai dėl sulaikymo ar alternatyvių priemonių taikymo, tad skundžiamų sprendimų srautas išliks iki 2022 m. pabaigos. Skaičiuojant 2022 m. sausio-birželio mėn. išlaidų vidurkį, vieno mėnesio išlaidos vertimo paslaugoms gali sudaryti apie 6 000 Eur, kurių Teismui reikės 2022 m. lapkričio-gruodžio mėn. Pažymėtina, kad šių užsieniečių teisinės padėties bylos bus nagrinėjamos ir 2023 metais, nes asmenims, kuriems prieglobstis nebus suteiktas, sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės taikymui bus pradėti skaičiuoti Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties įstatymo 140<sup>8</sup> straipsnyje nustatyti terminai.

Kaip minėta aukščiau, gautą tikslinį finansavimą vertimų išlaidoms apmokėti Teismas jau išnaudojo iki 2022 m. birželio mėn. 10 d., o likusioms birželio mėn. vertimų išlaidoms apmokėti Teismas naudojo pagrindinio finansavimo turimą biudžetą. Tačiau šiai dienai sunaudojus visų metų 2022 m. išlaidų sąmatoje numatytas lėšas proceso vertimo išlaidoms apmokėti jau yra susidaręs įsiskolinimas vertimams užsieniečių teisinės padėties bylose 2 011,30 Eur sumai, kuriam Teismas neturi nei suplanuotų, nei tikslinio finansavimo lėšų. Be to, Teismas neturi jokių vidinių rezervų persikirstyti lėšas iš kitų išlaidų sąmatos ekonominių straipsnių, nes esant sudėtingai situacijai dėl šalyje sparčiai kylančių komunalinių paslaugų kainų bei anksčiau įstatyme nustatyto laiko į pensiją išėjusiems teisėjams išmokėtų išeitinių išmokų, Teismas jau dabar mokėjimams už II ketvirtį naudoja persikeltą IV ketvirčio sąmatos lėšų dalį.

Taip pat svarbu pažymėti, kad Teismas negali atsisakyti vertimo paslaugų ar perkelti jų pirkimą vėlesniems laikotarpiams, nes neužtikrinant proceso kalbos vertimo užsieniečiams būtų pažeista ABTĮ 9 straipsnio 4 dalyje numatyta teismo pareiga užtikrinti vertėjo paslaugas lietuvių

kalbos nemokantiems asmenims valstybės biudžeto lėšomis bei būtų paneigtas konstitucinis teisės į veiksmingą teisminę gynybą principas. Be to, Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 117 straipsnio 2 dalyje numatytas itin trumpas 10 dienų bylų išnagrinėjimo terminas, kurio įstatymas nenumato galimybės pratęsti. Laiku nesumokant už suteiktas vertimo paslaugas, Teismo ir vertimų biuro 2021 m. rugpjūčio 18 d. vertimo paslaugų teikimo sutartyje Nr. S-9 numatyta atsakomybė už netinkamą sutarties vykdymą: delsimą atsiskaityti pagal sutartį - 0,02 proc. delspinigių už kiekvieną pradelstą dieną bei sutarties nutraukimas, esant esminiam sutarties pažeidimui.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, 2022 m. liepos 7 dienai Teismo įsiskolinimas už vertimo paslaugas sudaro 2 011,30 Eur, lėšų apmokėti antro pusmečio sąskaitas už vertimo paslaugas Teismas neturi. Teismui dėl padidėjusio bylų dėl užsieniečių teisinės padėties skaičiaus, skaičiuojant jo padidėjimą iki 2022 metų gruodžio mėnesio, biudžeto lėšų papildomas poreikis 2022 metams vertimo išlaidoms sumokėti sudaro 59 547,78 Eur. Išlaidų poreikis pateiktas 1 lentelėje.

1 lentelė

IŠLAIDŲ STRAIPSNIS		Skola 2021.12.31	Apskaičiuotas poreikis 2022.12.31	Pagrindinio biudžeto assignavimai vertimams 2022 m.	Gautas tikslinis finansavimas 2022 m.	Papildomų lėšų poreikis
2.2.1.1.1.30-01	Teismo proceso vertimo išlaidos	2 408,96	92 938,82	6 800,00	29 000,00	<b>-59 547,78</b>

Lentelėje esančioje 1 priede Teismas pateikia detalų tikslinio finansavimo skirtą vertimo išlaidoms panaudojimui 2022 m. sausio – liepos (iki 7 d.) mėnesiais. 2022 m. sausio – birželio mėn. faktinės jau patirtos išlaidos ir detalizuotos prognozuojamos išlaidos liepos – gruodžio mėnesiais pateiktos 2 priede.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prašome skirti 2022 metams papildomą finansavimą vertimo išlaidoms 59 547,78 Eur sumai: esamo įsiskolinimo 2 011,30 Eur sumai ir lėšų būtinų vertimams 2022 m. II pusmečiui apmokėti.

Teisėjas, laikinai einantis teismo  
pirmininko pareigas

Arūnas Sutkevičius

Rengėjai:

Monika Ruzaitė, tel. 8 641 51990, el. paštas [m.ruzaitė@lva.lt](mailto:m.ruzaitė@lva.lt)

Julija Krinickienė, tel. (85) 268 5869, el. paštas [j.krinickiene@lva.lt](mailto:j.krinickiene@lva.lt)

**INFORMACIJA APIE TEISMO PATIRTAS VERTIMO IŠLAIDAS, SUSIJUSIAS SU UŽSIENIEČIŲ  
TEISINE PADĖTIMI SAUSIO-LIEPOS (7 d.) MĖN.**

Eil. Nr.	Patirtų išlaidų data	Patirtų išlaidų suma (Eur)	Sąskaitos faktūros Nr.	Tiekėjas
1.	2022-01-07	1603,25	DK22 0023	UAB "Dokana"
2.	2022-02-02	288,78	DK22 0128	UAB "Dokana"
3.	2022-02-02	2286,90	DK22 0129	UAB "Dokana"
4.	2022-02-15	121,00	DK22 0229	UAB "Dokana"
5.	2022-02-15	644,33	DK22 0228	UAB "Dokana"
6.	2022-03-01	161,73	DK22 0381	UAB "Dokana"
7.	2022-03-01	1116,23	DK22 0379	UAB "Dokana"
8.	2022-03-01	163,35	DK22 0380	UAB "Dokana"
9.	2022-03-01	792,55	DK22 0384	UAB "Dokana"
10.	2022-03-03	175,45	DK22 0398	UAB "Dokana"
11.	2022-03-14	42,35	DK22 0463	UAB "Dokana"
12.	2022-03-14	248,05	DK22 0465	UAB "Dokana"
13.	2022-03-17	169,40	DK22 0534	UAB "Dokana"
14.	2022-03-17	372,08	DK22 0533	UAB "Dokana"
15.	2022-03-24	143,58	DK22 0606	UAB "Dokana"
16.	2022-03-24	226,88	DK22 0607	UAB "Dokana"
17.	2022-03-31	1385,45	DK22 0717	UAB "Dokana"
18.	2022-04-12	939,15	DK22 0895	UAB "Dokana"
19.	2022-04-12	659,45	DK22 0896	UAB "Dokana"
20.	2022-04-14	105,88	DK22 0906	UAB "Dokana"
21.	2022-04-14	592,90	DK22 0907	UAB "Dokana"
22.	2022-04-19	103,46	DK220919	UAB "Dokana"
23.	2022-04-22	288,78	DK22 0925	UAB "Dokana"
24.	2022-04-22	1034,55	DK22 0924	UAB "Dokana"
25.	2022-05-05	254,10	DK22 1055	UAB "Dokana"
26.	2022-05-05	1034,55	DK22 1056	UAB "Dokana"
27.	2022-05-16	669,93	DK22 1180	UAB "Dokana"

28.	2022-05-16	3400,10	DK22 1179	UAB "Dokana"
29.	2022-05-20	2686,20	DK22 1274	UAB "Dokana"
30.	2022-05-20	505,18	DK22 1273	UAB "Dokana"
31.	2022-05-20	643,33	DK22 1276	UAB "Dokana"
32.	2022-05-27	187,55	DK22 1382	UAB "Dokana"
33.	2022-05-27	3094,58	DK22 1381	UAB "Dokana"
34.	2022-06-03	204,08	DK22 1448	UAB "Dokana"
35.	2022-06-03	1833,15	DK22 1447	UAB "Dokana"
36.	2022-06-10	42,35	DK22 1517	UAB "Dokana"
37.	2022-06-10	1648,63	DK22 1516	UAB "Dokana"
38.	2022-06-16	272,25	DK22 1621	UAB "Dokana"
39.	2022-06-16	1512,50	DK22 1620	UAB "Dokana"
40.	2022-06-22	1303,78	DK22 1861 (neapmokėta)	UAB "Dokana"
41.	2022-06-23	502,15	DK22 1860 (neapmokėta)	UAB "Dokana"
42.	2022-06-30	418,85	DK22 1896 (neapmokėta)	UAB "Dokana"
43.	2022-06-30	2060,03	DK22 1895 (neapmokėta)	UAB "Dokana"
44.	2022-07-07	145,20	DK22 1961 (neapmokėta)	UAB "Dokana"
45.	2022-07-07	1264,45	DK22 1960 (neapmokėta)	UAB "Dokana"
<b>Iš viso:</b>		<b>37348,47</b>		

**TIKSLINIO FINANSAVIMO SKIRTO VERTIMO IŠLAIDOMS FAKTINIS IR PLANUOJAMAS  
PANAUDOJIMAS 2022 M.**

Mėnuo	Vertimo išlaidos
Sausis	1603,25
Vasaris	3341,01
Kovas	4997,10
Balandis	3724,17
Gegužė	12475,52
Birželis	9797,77
Liepa	11 250
Rugpjūtis	11 250
Rugsėjis	11 250
Spalis	11 250
Lapkritis	6 000
Gruodis	6 000
<b>Viso:</b>	<b>92 938,82</b>